

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : **21 Nisan 2022**

Sayı : **42296**

63950

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Süleyman SOYLU tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Özgür KARABAT

İstanbul Milletvekili

Bilindiği üzere ülkemizde nüfus bilgileri MERNİS adlı sistem üzerinde merkezi olarak düzenlenmiştir. Bu sistem içerdiği bilgilerin hassasiyeti ve özelliği itibariyle Türkiye Cumhuriyeti'nin en önemli verilerini barındıran projelerden biri olarak değerlendirilmektedir. Ancak bu kadar önemli ve hassas içeriğe sahip bilgilerin özellikle internet ortamında rahatça erişilebilen bilgilere dönüştüğü dolayısıyla sistemde ciddi bir güvenlik zaafı olduğu çeşitli medya kanalları aracılığıyla son yıllarda defalarca haberleştirilmiştir.

2010 yılında bilgisayar korsanları tarafından internete yüklenen bir veri tabanının, 50 milyona yakın Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının kişisel bilgilerini içerdiği iddia edilmişse de dönemin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı "50 milyon Türk vatandaşının kimlik bilgilerinin çalındığı haberi doğru değil." diyerek bu iddiaları yalanlamıştır. O dönem haberlere konu olan olayın esasen 2010 yılından önce çalınan verilere dayandırıldığı ve yaklaşık 50 milyon vatandaşa ait temel kimlik bilgilerini içeren büyük çapta bir veri tabanının Romanya kökenli bir siteye yüklenmesi ve ardından dünyanın dört bir yanına dağılmasından kaynaklandığı ifade edilmiştir. Söz konusu verinin 2011 seçimi öncesinde seçmen sıfatı kazanmış 46 milyon 611 bin 709 vatandaşın TC kimlik numaraları, tüm kimlik bilgileri ve o gün itibariyle MERNİS'e kayıtlı adresleri olduğu iddia edilmiştir.

Bu iddialara paralel olarak geçtiğimiz yıl da iktidara yakın bir vakfın Türkiye vatandaşının kimlik numaraları, ev adresleri dahil tüm verilerine ulaşabildiği, dolayısıyla adeta paralel bir devlet yapılanması izlenimi verdiği yönündeki iddialar kamuoyuna yansımıştır. Bir dönem AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan, AKP İstanbul İl Başkanı ve İBB Meclisi AKP Grup Başkan Vekili gibi isimlerin de üst yönetiminde bulunduğu söz konusu vakfın yakın zaman önce devlette kadrolaşma iddialarıyla gündeme geldiği nazara alınınca söz konusu vakfın adeta bir paralel devlet yapılanması içinde olduğu iddiaları öne sürülmektedir.

Bahse konu olan vakfın, bir yazılım eliyle Türkiye'deki herkesin kişisel bilgilerine ulaşması, siyasetten spor dünyasına, sanattan iş dünyasına kadar tüm vatandaşlarımız açısından büyük riskler barındırmaktadır.

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü veri tabanında tutulan veriler 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 45'inci maddesinde belirtilen kurum ve kuruluşlar ile Veri Paylaşımı Taahhütnamesi yapılarak işlendiği ve sınırlı bir şekilde paylaşıldığı bilinmekle birlikte ortaya çıkan iddia ve bilgiler bu paylaşımların ciddi anlamda suiistimal edildiği intibamı güçlendirmektedir.

Söz konusu yazılım eliyle Türkiye Cumhuriyeti devletinin yöneticileri, siyasi parti liderlerinin tüm özel bilgilerine erişilebiliyor olması her şeyden önce kişisel verilerin gizliliği ilkesine aykırılık teşkil etmektedir. Kaldı ki bu özel bilgilerin, kişinin rızası olmaksızın bir vakfa hangi saik ve ihtiyaçtan verildiği, bu bilgileri paylaşma ihtiyacının nasıl hasıl olduğu anlaşılamamıştır.

Yakın zamanda tarafımıza ulaşan bazı bilgilerden hareketle vatandaşlarımıza ait bilgilerin pek çok platforma yayıldığı ve çeşitli programlar eliyle herkesin bu bilgilere rahatça erişebileceği iddia edilmiştir. Yakın zaman önce Bakanlığınızdan söz konusu kurum ve kuruluşların elde ettikleri verileri ilgisiz kişi ve kurumlar ile paylaşmasının engellenmesine yönelik sistemsel tedbirler alındığı açıklanmış olsa da bu bilgilerin paylaşılmaya devam edilmesi söz konusu ihmalin devam ettiğini açıkça göstermektedir. Ayrıca bu konuyu Nisan ayında bir gazetecinin haberleştirmesinin ardından "gizli bilgileri paylaştığı" iddiasıyla tutuklanması dahi söz konusu bilgilerin doğruluğunu ve sızmayı tescil etmektedir.

Buna göre;

1) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının adres, kimlik numarası, aile ve diğer nüfus bilgilerinin nasıl ele geçirmiştir? Bu sızmaya ilişkin Bakanlığınız bünyesinde herhangi bir araştırma ya da soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa bunun sonuçlarını kamuoyu ile paylaşmayı düşünüyor musunuz?

2) 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununu kapsamında Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının kimlik bilgilerinin paylaşıldığı dernek ve vakıflar hangileridir? Bu vakıf ve derneklerin bilgileri hangi yönde kullandıkları denetlenmekte midir?

- 3) Veri Paylaşımı Kurulu 2010 yılından bugüne kadar nüfus bilgilerinin paylaşımına ilişkin olarak kaç usulsüzlük tespit etmiştir? Bu usulsüzlüklere ilişkin veriler ekseninde ne gibi iş ve işlemler yapılmıştır?
- 4) Türkiye Cumhuriyeti'nin önde gelen siyasetçi ve iş adamları başta olmak üzere pek çok kamu görevlisinin dahi tüm bilgilerinin bir vakıfla paylaşılması milli güvenlik açısından riskli değil midir? Bu bilgilerin sınırlandırılması konusunda kurum bünyesinde önlemler alınmakta mıdır?
- 5) Söz konusu vakfın elde ettiği bilgilerin başka ülke istihbaratları veya kuruluşlarınca ele geçirilmiş olması mümkün müdür? Buna ilişkin herhangi bir araştırma/soruşturma yapılmış mıdır?
- 6) Bir vakfın Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının tüm bilgilerine erişmiş olması bir milli güvenlik sorunu olarak ele alınmakta mıdır? Buna ilişkin ne gibi önlemler alınmakta mıdır?
- 7) Nüfus bilgilerinin sızdırıldığına dair haberlerin engellenmesi yönünde herhangi bir girişiminiz olmuş mudur?